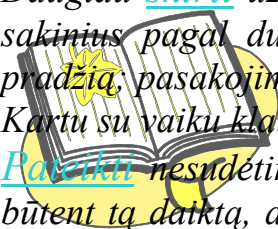

VAIKAMS, TURINTIEMS GIRDIMOJO SUVOKIMO IR LINGVISTINIŲ PROCESŲ SUTRIKIMŲ, REKOMENDUOJAMA:

(Kai vaikai sunkiau suvokia žodžiu pateikiamą informaciją, jiems sunkiau sekasi suvokti teksto prasmę, rišliai reikšti savo mintis.)

- Naudoti kuo daugiau vizualinių, vaizdinių priemonių (schemų, piešinių, paveikslėlių).
- Naudoti medžiagos perkodavimą: mokant kuo daugiau pateikti vizualinės medžiagos (tai, ką vaikas mato, tegul nusako žodžiais).
- Kiek galima daugiau susiaurinti verbalinę medžiagą (naudoti sutrumpintą informaciją).
- Instrukcijas pateikti trumpai, etapais, neskubant.
- Mokyti naudotis papildomomis priemonėmis, sudarytu pasakojimo planu.
- Pasitikslinti, ar vaikas gerai suprato žodines instrukcijas.
- Rašant diktuojamą tekstą leisti vaikui naudotis raidžių kortelėmis (spausdintinė raidė-rašytinė raidė- paveikslėlis).
- Rašto darbams skirti daugiau laiko. Vertinant rašto darbus, grupuoti klaidas pagal jų pobūdį.
- Lavinti foneminį suvokimą (garso nustatymas garsų, skiemenų, žodžių eilėje, paveikslėlių grupavimas pagal diferencijuojamus garsus). Mokyti skirti nediferencijuojamus garsus (balsius - dvibalsius, ilguosius - trumpuosius balsius, skardžiuosius - dusliuosius priebalsius, e - è garsus).
- Tobulinti žodžių garsinės analizės įgūdžius (pakeisti žodžius pridėdant vieną raidę, pakeičiant vieną raidę kita, sukeičiant raides vietomis, juos užrašyti, perskaityti; sudėti visus galimus žodžius iš pateiktų raidžių, skiemenų, perskaityti; tęsti žodžių grandinę, kurioje kitas žodis prasidėtų pirmesniojo paskutiniuoju skiemeniu, raide; atspėti, koks žodis susidaro iš pateiktų paveikslėlių pavadinimų pirmųjų garsų, užpildyti kryžiažodžius...)
- Skatinti vaiką rašant garsiai tartis garsus.
- Plėsti žodyną įvairiais veiksmažodžiais: kas ką veikia?; įvardinti įvairius veiksmus; duoti užbaigti sakinius (Žiemą upės ... . Mama ... duonos.) Tikslinti priešdėlinių veiksmažodžių ir prielinksnių reikšmes (bėgo – nubėgo – parbėgo – užbėgo – išbėgo...). Turtinti žodyną būdvardžiais, aiškinantis jų sąvokas (brangus – brangesnis – brangiausias. Koks gali būti stalas?..).
- Daugiau skirti užduočių pasakojimo ir atpasakojimo įgūdžių lavinimui: sugalvoti sakinius pagal duotus paveikslėlius, duotus klausimus; pasakojimą pagal duotą pradžią; pasakojimą pagal duotus atraminius žodžius.
- Kartu su vaiku klausyti pasakų, dainų.
- Pasukti nesudėtingas verbalines instrukcijas: paduoti, parodyti, paslėpti, atnešti būtent tą daiktą, apie kurį kalbama. Vėliau siūlomos dviejų-trijų pakopų užduotys, pvz.: Knygą įdėk į stalčių, o raktus į dėžutę, kuri yra ant stalo.
- Išvardinti daiktus, paveikslėlius tiksliai ta tvarka, kuria jie pateikiami.

- *Išvardinti daiktų eilę iš atminties, tik ką tiesiogiai juos suvokus ir užsimerkus, nosisukus.*
- *Pavadinti daiktus, nusakyti jų savybes, remiantis tik lytėjimu (apčiuopiant maišelyje).*
- *Nusakyti spalvas, dydį, palyginti daiktus, nusakyti jų vietą erdvėje.*
- *Nusakyti daiktų formą, gretinti panašių formų daiktus (trikampis-eglės vainikas-namo stogas).*
- *Klasifikuoti daiktus pagal vieną kurį požymį.*
- *Padėti vaikams suprasti sąvokas. Aiškintis esmines ir neesmines objektų, priklausančių giminei ar rūšiai, savybes. (Medžiai ir krūmai yra augalai, bet jie priklauso skirtingoms rūšims, kurių esminis skiriamasis požymis – kamienų skaičius. Aukščio požymis nėra esminis).*
- *Mėginti rasti analogijas (žmogus ir namas - paukštis ir lizdas - bitė ir avilys – kiaulė ir tvartas - šuo ir būda...).*
- *Įvardinti gamtos reiškinius bei sezoninius pakitimus gyvojoje ir negyvojoje gamtoje ir rasti jų tarpusavio ryšius.*

*Parengė Raseinių pedagoginės psichologinės tarnybos
Specialioji pedagogė Reda Jomantaitė ir logopedė Aušra Gudžiūnienė*

2007 rugsėjis